

Jitka Svobodová
30. 6.–18. 9. 2022
Vernisáž ve středu
29. června v 17.00

Naléhavost jevů

Velký polštář I, 2019, pastel, papír, 150 × 140 cm

Výstava Jitky Svobodové, první profesorky na pražské Akademii výtvarných umění, na níž po roce 1990 vedla ateliér kresby, pokrývá posledních deset let její práce. Přináší průřez velkými pastelovými kresbami, doplněný o objekty. Tématům, ocitajícím se na předělu skutečnosti a zdání, byl představen pouze jeden starší objekt Obydlí (2005), vyjádřený obrysem zeleného drátu. K domu se váže většina autorčiných námětů z posledního desetiletí. Stal se středem světa, vymezujícím se vůči venkovní přírodě i otevírajícím se vnitřním představám, který se odráží i v členění výstavy. V prvních čtyřech místnostech se zabývá židlemi, stoly, záclonami, polštáři a ubrusy, v následujících dvou mraky a stromy. Svobodová dlouhodobě rozvíjí kontemplativní přístup ke znázornění, osvojuje si zvolený jev vlastním viděním, přesahuje jej, mění podle potřeb, avšak zachovává jeho podstatu. Mnohé z motivů, jimiž se v uplynulém desetiletí zabývala, předurčily kresby z roku 2012, uskutečněné na podkladě označovaném jako „chromonáhrada“. Objevily se na něm židle, stoly, stromy, svítidla či žebříky. Průřez tímto početným, vůbec poprvé vystaveným souborem, prochází několika oddíly. Vstupní místnost je věnována **židlím**. Kolem objektu Modré křeslo (2017), vyjádřenému pouze jednou linií ohnutého modrého drátu, jsou zavěšené kresby z let 2012 až 2018. Uvádějí do způsobu přecházení mezi bytím a zdáním, mezi plastickým objemem a vylehčeným obry-

sem, mezi stáním a děním. Svobodová židle naklonila tak, že se ocitly v prudkém vychýlení, na pokraji pádu a překocení. V krajním případě nahradila kreslenou hranu předmětu nit, zvyšující jeho křehkost. Oslovoval ji vztah věcí a prázdna, které jimi prostupovalo, pozměňovalo jejich tvar, a dovádělo je na pomezí zdání. Stejně jako nakloněné židle se stal i **stůl** podnětem k reflexi o skutečnosti samé, uskutečněné kresbeným vyjádřením. Svobodová rozvíjí fenomenologické přístupy k věci. Vystihuje její podstatu tím, že vyjevuje některou z jejích základních stránek a nosných rysů, a potlačuje jinou. Od starších trojrozměrných objektů židlí a stolů dospívá výstava k novějším plošným útvarům, uchovávajícím si stále náznak objemu – jednak k vertikálním záhybům jemně šedých **záclon**, obohacených výraznými odstíny žlutých, fialových a hnědorezavých tónů, jednak k **polštářům**, přecházejícím od světlých přes syté fialové po temně černé. Zvlněné záclony se nacházely na předělu venkovního světla a šera místnosti. Utvářel je stín, volně rytmizují plochu. Změnil je ve svislé, střídající se, různě široké abstraktní pásy. Smyslová zkušenost nabývá nadmyslových či mimosmyslových rysů. Soubory Polštářů a Ubrusů pronikaly do ještě více odhmotněných poloh. Rozhodovalo postavení jejich čtvercového tvaru vůči formátu. U polštářů byl téměř čtvercový, aby na světlých **ubruších** již splýnul se čtvercem. Po předcházející „barevné“ a „temné“ místnosti tak následuje místnost „bílá“. Čtvercový

formát prvních tří Ubrusů sálá ze středu čtvercové plochy jako souhra shodných, vzájemně se podporujících a umocňujících tvarů. Svobodová dospívá k mezím nepředemtnosti, nicméně vždy si zachovává vztah k celkovému tvaru znázorňované věci, kterou mění ve světelnou událost, do níž na posledních ubruších zasahuje zřasení, naznačující prvotní řád. Ubrusy se vymezují vůči pozadí, odrážejí se od něj, vznášejí se nad ním jako by levitovaly. Po trojrozměrných a plošných jevech ohraničených pevným tvarem a spjatých s místností se výstava soustřeďuje do venkovního prostředí, kam uvádí rozměrná kresba ubíhající aleje. Připomíná autorčin dlouhodobý zájem o **stromy**, procházející průběžně celou její tvorbou od konce 60. let, kdy se ještě věnovala malbě. Strom je zúžen do drátěných objektů, uzavřených bohatým větrovým jejich korun, nebo do holých, osekáných nakloněných, padajících kmenů. Obdobně jako předměty, vymanila Svobodová i stromy ze souvislosti s bezprostředním okolím. Zdůraznila jejich samostatnou existenci. Přitahovalo ji znázornění pohybu, příznačného i pro kresby-reliéfy **mraků** z uvolněných drátů, prošitých papírem či plátnem, doplněných někdy i o kresbu pastelem. Dávala pevný tvar plynutí, nacházejícímu se na mezi znázornitelného.

Stromy 1, pastel, drát, papír, 60 × 60 cm

Karel Srp

Mraky, 2012, plátno, pastel, drát, 38 × 81 cm

Ubrus 3, 2021, pastel, papír, 140 × 140 cm

Záclony 7, 2015, pastel, papír, 170 × 130 cm

Žebříky, 2012, tužka, chromonáhrada, 70 × 100 cm

Stůl, 2013, pastel, papír, 100 × 140 cm

Žluté křeslo, 2017, pastel, papír, 100 × 140 cm

Jitka Svobodová, *Naléhavost jevů*

30. 6.–18. 9. 2022

Kurátor Karel Srp

Otevírací doba: út–ne, 10.00–17.00

K výstavě vychází stejnojmenná monografie společně
vydaná nakladatelstvím Arbor vitae a GAVU Cheb.

Galerie výtvarného umění v Chebu

příspěvková organizace

Karlovarského kraje

náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16,

350 02 Cheb

T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163

info@gavu.cz, www.gavu.cz

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR.
V roce 2022 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Grafika Kolář & Kutálek,
tisk Dragon Press, s. r. o., náklad 600 ks.

Modré křeslo, 2017, kovový drát, 150 × 60 cm, Galerie hlavního města Prahy